

B.Com.(with Credits)-Regular-Semester 2012 Sem V
Bcom352 - Indian Economics

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/W/16/2986

Max. Marks : 80

- Notes : 1. All question are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. a) Mention the broad features of the Indian economy? 8
b) What are causes of decline in the death rates in India. 8

OR

- c) What is unemployment? Explain the types of unemployment in India. 16
2. a) Explain the function of 'NABARD' (National Agricultural Bank for Rural Development). 8
b) What is Rural indebtedness? Write the problems of Rural indebtedness. 8

OR

- c) Discuss the causes of low productivity of Indian agriculture. What measures would you suggest to improve the productivity. 16
3. a) Suggest measures to solve the problems of small scale industries in India. 8
b) Mention the role of industrialization in Indian economic development. 8

OR

- c) What are the causes of decline in the small scale & cottage industries in India? 16
4. a) Explain the objectives of economic planning in India. 8
b) Write the objectives of 12th five year plan. 8

OR

- c) What is economic planning? Explain the short comings of economic planning in India? 16
5. Write answer in short :-
a) Indicators of Human Resources Development. 4
b) Short terms loans. 4
c) Features of industrial Policy-1977. 4
d) Failures of economic planning. 4

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेची मूलभूत लक्षणे स्पष्ट करा. 8
ब) भारतातील मृत्यूदर घटण्याची कारणे कोणती? 8

किंवा

- क) बेरोजगारी म्हणजे काय? भारतातील बेरोजगारीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. 16
2. अ) राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास अधिकोष (NABARD) ची कार्ये स्पष्ट करा. 8
ब) ग्रामीण कर्जबाजारीपणा म्हणजे काय? ग्रामीण कर्जबाजारीपणाच्या समस्या सांगा. 8

किंवा

- क) भारतीय शेतीच्या कमी उत्पादकतेच्या कारणाची चर्चा करा. उत्पादकतेत सुधारणा करण्यासाठी तुम्ही कोणते उपाय सुचवाल. 16
3. अ) भारतातील लघू उद्योगांच्या समस्या सोडविण्यासाठी उपाय सूचवा. 8
ब) भारताच्या आर्थिक विकासात उद्योग क्षेत्राची भूमिका नमूद करा. 8

किंवा

- क) भारतातील कूटीर व लघू उद्योगांच्या हासाची कारणे सांगा. 16
4. अ) भारतीय आर्थिक नियोजनाचे उद्देश स्पष्ट करा. 8
ब) भारताच्या बाराव्या पंचवार्षिक योजनेची ठळक उद्दिष्टे लिहा. 8

किंवा

- क) आर्थिक नियोजन म्हणजे काय? भारताच्या आर्थिक नियोजनाच्या उणिवा स्पष्ट करा. 16
5. थोडक्यात उत्तरे लिहा.
अ) मानवी साधनसंपत्तीच्या विकासाचे मापदंड. 4
ब) अल्पकालीन ऋण. 4
क) 1977 च्या औद्योगिक धोरणाची वैशिष्ट्ये. 4
ड) आर्थिक नियोजनाचे अपयश. 4

- सूचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

1. अ) भारतीय अर्थव्यवस्था की प्रधान विशेषताएँ बतलाईए । 8
ब) भारत में मृत्युदर कम होने के कारण बतलाईए । 8

अथवा

- क) बेरोजगारी का आशय बतलाईए । भारत में बेरोजगारी के विविध प्रकार स्पष्ट किजिए । 16
2. अ) राष्ट्रीय कृषि एवं ग्रामीण विकास अधिकोष (NABARD) के कार्य स्पष्ट किजिए । 8
ब) ग्रामीण कर्जबाजारी का अर्थ बताइए । ग्रामीण कर्जबाजारी की समस्याएँ लिखिए । 8

अथवा

- क) भारतीय कृषि में कम उत्पादकता के कारणों की चर्चा किजिए । उत्पादकता बढ़ाने के लिये आप कौनसे सुझाव बतलायेंगे । 16
3. अ) भारत के लघु पैमाने के उद्योगों की समस्याएँ दूर करने हेतु उपाय बतलाईए । 8
ब) भारत के आर्थिक विकास में उद्योगक्षेत्र की भूमिका विशद किजिए । 8

अथवा

- क) भारत के कूटीर एवं लघु उद्योगों की निम्न स्थिती के कारण विशद किजिए । 16
4. अ) भारतीय आर्थिक नियोजन के उद्देश स्पष्ट किजिए । 8
ब) भारत के बारवी पंचवार्षिक योजना के प्रधान उद्देश लिखिए । 8

अथवा

- क) आर्थिक नियोजन का आशय बताइए । भारत के आर्थिक नियोजन की कमियाँ स्पष्ट किजिए । 16
5. संक्षेप में उत्तर लिखिए ।
अ) मानव विकास के मापदंड । 4
ब) अल्पकालीन ऋण । 4
क) 1977 की औद्योगिक नीति की विशेषताएँ । 4
ड) आर्थिक नियोजन का अपयश । 4

munotes.in